

Remissvar till "Vissa statliga insatser på musikområdet" Ds 2021:11 från Förbundet Svenskt Rockarkiv

Förbundet Svenskt Rockarkiv välkomnar initiativet från Kulturdepartementet att överföra uppdraget om bidragsgivning inom musikområdet från Statens musikverk till Statens kulturråd. Vi välkomnar även de korrigeringar som beskrivs i förslaget.

- Förbundet Svenskt Rockarkiv ställer sig positiva till utredningens förslag om att **verksamhetsbidrag** kommer att utbetalas utöver de projektmedel som varit möjliga att söka idag. Detta ger en större möjlighet till långsiktiga satsningar.
- Utredningen kommer fram till att Statens kulturråd har bäst förutsättningar för att överta de främjande insatserna inom musikområdet på statlig nivå och genomföra detta på ett mer effektivt sätt. Förbundet Svenskt Rockarkiv anser att Statens kulturråd är den bäst lämpade myndigheten för att överta de främjande insatserna inom musikområdet på statlig nivå. Dock anser vi att det hos samtliga myndigheter inom kulturområdet idag saknas kompetens kring populärmusik och dess villkor och utveckling. Vi anser således att myndigheten vid ett övertagande av Musikplattformens medel och uppgifter måste nyrekrytera personal med bakgrund och kunskap inom populärmusiken för att säkerställa att denna kulturella gren inte blir förfördelad i bidragsgivningen samt att kunskapen kring hög verkshöjd och professionalitet inom populärmusiken finns hos personalen på Statens kulturråd
- Under punkt 2.1 redogörs för de nationella kulturpolitiska målen (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145). För att uppnå dessa mål ska kulturpolitiken bland annat **främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas**. För att bevara, utveckla och tillgängliggöra det musikaliska kulturarvet för en bredare allmänhet och uppfylla de nationella kulturpolitiska målen krävs därför att även populärmusik i form av rock- och popmusik¹ dokumenteras och arkiveras. Det finns idag ingen statlig myndighet eller organisation som har ansvar för detta, trots att det är inom populärmusiken i allmänhet och inom rock- och popmusiken i synnerhet, som merparten av musikens kulturutövare återfinns. Inte minst om vi ser till ungdomar.

¹ Vår definition av rock- och popmusik inkluderar egentligen alla populärmusikaliska genrer förutom jazz, visa, klassisk musik och folkmusik. Det vill säga de populärmusikgenrer som det redan finns statlig dokumentation och arkivering av.

- Förbundet Svenskt Rockarkiv vill därför, i enlighet med punkten ovan, att staten utarbetar en tydlig strategi för hur kulturarvet kring populärmusiken med särskilt fokus på hur svensk rock och popmusik skall dokumenteras och arkiveras. Under kapitel 4.1 i rapporten framgår det att Statens musikverk, bland annat, skall fokusera på musikens kulturarv. Det är bra men inom musikverkets ramar finns det inte plats för populärmusiken då tyngdpunkten ligger på den svenska visan samt jazzen.
- Rockarkivet ställer sig tveksamma till att Statens musikverk ska samla och bevara **HELA** det svenska musikkulturarvet då de idag inte har den möjligheten och att populärmusiken redan bevaras hos Svenskt Rockarkiv. Vi tror till exempel inte att den typ av specialistkunskaper som samlats och utvecklats inom ramarna för en genrespecifik organisation, likt Visarkivet, kommer till sin rätt i en samlad dokumentationsstrategi. Vi tror inte på strategin att skapa en övergripande enhet för kulturarvet musik. Däremot tror vi att Statens musikverk som en fristående myndighet kan fungera som paraplyorganisation men där de olika genrespecifika organisationerna, likt Visarkivet och Rockarkivet, arbetar självständigt. Samtidigt ställer vi oss dock positiva till samverkan och samverkansprojekt emellan organisationerna.
- I enlighet med punkten ovan ställer vi oss därför tveksamma till att det inom ramen för Statens musikverk skapas den form av övergripande enheter som utredningen föreställer sig. Risken som vi anser finns är att det uppstår svår avvägning och balansgång när det gäller hur stora insatser och satsningar som ska göras på olika genrer. Vem ska bestämma denna avvägning och utifrån vilka kriterier? Med tanke på den närmast obefintliga omfattningen av statligt kulturarvsbevarande arbete som skett tidigare kring rock- och popmusik ställt i relation till mängd rock- och popmusik så ser vi inte hur en sådan övergripande enhet skulle kunna göra ett effektivt arbete och göra rock- och popmusiken rättvisa.
- För att möjliggöra dokumentation och arkivering av det mycket rika kulturarv som rock- och popmusiken utgör krävs mer omfattande resurser än de som finns idag. Vi föreslår vidare att Svenskt Rockarkiv får det nationella uppdraget att bevara den svenska populärmusiken.

Populärmusikens betydelse i svenskt musikliv

I följande avsnitt vill vi tydliggöra rock- och popmusikens betydelse i svenskt musikliv. Detta för att förtydliga och sätta inledningens sammanfattande yttranden och synpunkter i ett sammanhang.

En mängd forskning och undersökningar visar att rock- och popmusiken är **en av de viktigaste beståndsdelarna i många, inte minst unga, människors liv** (jfr. bl.a. Christenson & Roberts 1998, Bennett 2000, Lilliestam 2001 & 2006). Musik fungerar som en ytterst verksam företeelse när det gäller identifikationer och uppfattningar om den egna personens förhållande till samhälleliga sammanhang (jfr. Johansson & Sernhede 2001). Genom musik skapar många människor bilder av sig själva och sin omgivning. Populärmusiken speglar och bidrar till samhällets utveckling. Detta medför att det är av stor vikt att på olika sätt

dokumentera och arkivera uttrycken, artefakterna och minnena för detta (jfr. bl.a. Hesmondhalgh 2002, Strage 2005).

I både bevarandet och förändringen av det svenska kulturarvet och samhället har rock- och popmusiken spelat, och spelar alltjämt, **en framträdande roll**. Därmed innebär dokumentation och arkivering en ökad förståelse för vår identitet, samhällsutveckling och historia. Utbildning (för till exempel skolbarn), forskning, utställningar, allmänhetens kunskapssökande är några exempel där denna förståelse kan tillgodoses.

En anledning till att rock- och popmusiken inte dokumenterats och arkiverats i statlig regi verkar ha sin grund i att den i stor utsträckning finns i ett kommersiellt sammanhang. MEN det är viktigt att poängtera att det finns en oerhörd nyskapande kreativitet och mångfald av musikuttryck av hög kvalitet som inte verkar eller klarar sig på kommersiella villkor, vilket bör prioriteras och lyftas fram.

I Sverige är det viss musik och vissa former för musikutövande som alltjämt prioriteras inom kulturpolitiken. Det är inte populärmusik i form av till exempel rock och pop som framförallt åsyftas när man pratar om musik i termer av kultur. Utan att förringa betydelsen av olika musik i olika former eller genrer så är slagsidan tydlig; populärmusik i form av rock och pop bedöms, värderas och verkar inte på samma grunder. Det saknas nästan helt statligt finansierade kulturarvsbevarande institutioner, som till exempel arkiv, specifikt inriktade på rock och pop. I våra nordiska grannländer Danmark och Norge görs betydligt större statliga kultursatsningar kring populärmusik.

Musik i kulturhänseende är fortfarande väldigt starkt ideologiskt präglad och rangordnas efter vissa grundläggande principer där vissa uttryck, vissa former och vissa grupper behandlas annorlunda. Detta blir inte minst tydligt när man betraktar ett lands kulturpolitik och vilka utgångspunkter som finns när det gäller hur till exempel musik bedöms, definieras och förklaras som musik värd att stödjas, och tillvaratas.

Slutord

I stort instämmer vi i rapportens slutsatser och tackar för ett bra jobb och ser fram emot slutresultatet.

Hultsfred, 2021-06-04

Pelle Andersson
Styrelseordförande

Stefan Ölvebring
Verksamhetsledare

Kontakt:
svensktrockarkiv@svensktrockarkiv.se
www.svensktrockarkiv.se

Besöksadress: